

Προστατευόμενες περιοχές
(Natura 2000)
Φορείς Διαχείρισης &
Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

ΣΤΕΦ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ Π.Θ.
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΔΣ ΕΘΠΑΒΣ

ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Ο ορισμός από την IUCN είναι

Μια χερσαία, θαλάσσια, λιμναία κ.λ.π έκταση αφιερωμένη στην προστασία και διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας και των φυσικών και συναφών πολιτιστικών πόρων και η οποία υπόκειται σε διαχείριση με νομικά μέσα ή άλλους αποτελεσματικούς τρόπους.

... Η ιστορία στην Ελλάδα ξεκινάει με την ίδρυση του Εθνικού Δρυμού Ολύμπου (1938)

Το 20.6% της Χώρας είναι προστατευόμενες περιοχές (περίπου 236 sites)

Δίκτυο NATURA 2000

Στην Ελλάδα, όταν αναφερόμαστε σε προστατευόμενες περιοχές εννοούμε κυρίως περιοχές του δικτύου Natura 2000 οι οποίες προστατεύονται από τις Κοινοτικές οδηγίες για τους Οικοτόπους και για τα πουλιά.

Η Προστασία του περιβάλλοντος σαφώς δεν περιορίζεται μόνο στις περιοχές Natura.

Όμως,

Υπάρχει μια σαφής διαφορά.

Ο κύριος στόχος σε αυτές τις περιοχές είναι η διατήρηση των φυσικών και πολιτιστικών χαρακτηριστικών

**Η Προστασία του Περιβάλλοντος αρχίζει να «μετατοπίζεται»
προς την**

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

**(ο στόχος είναι η διατήρηση της βιοποικιλότητας και της
οικολογικής αξίας της περιοχής)**

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Ποια είναι η εντύπωση για τις περιοχές προστασίας??

Όταν μια περιοχή ανήκει στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών ,αυτό σημαίνει **ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟ** ανθρωπίνων δραστηριοτήτων.

Ποια είναι η αλήθεια??

Απεναντίας, ο ουσιαστικός στόχος της διαχείρισης μιάς προστατευόμενης περιοχής επιτυγχάνεται μέσα από την σωστή ρύθμιση των ανθρωπίνων δραστηριοτήτων.

Ενώ η αιτία κήρυξης της περιοχής είναι η χλωρίδα, η πανίδα κ.λ.π , ο τρόπος προστασίας της έχει να κάνει με τον άνθρωπο και τη σχέση του με το περιβάλλον.

**Η μεγάλη πρόκληση στην διαχείριση των προστατευόμενων
περιοχών βρίσκεται....
Στην δραστηριοποίηση των τοπικών κοινοτήτων.**

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

ΕΘΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (v.1650/86 v.2742/99)

ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (Natura)

ΔΙΕΘΝΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ (Ramsar, κ.λ.π)

**στο αρθρ. 15 του ν. 2742/99 (χωροταξικός σχεδιασμός και
αιφόρος ανάπτυξη) δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης**

ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ως ΝΠΙΔ.

***Ουσιαστικά οι φορείς διαχείρισης ιδρύονται με βάση έναν νόμο
περί χωροταξίας...***

ΠΠ & ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

Η υποβάθμιση των οικοσυστημάτων
ροκαλείται και από τις τοπικές κοινωνίες

Οι τοπικές κοινωνίες παρεμβαίνουν
κατά μονάδες και μέσω των Μ.Κ.Ο
για την επίλυση των προβλημάτων

Οι τοπικές κοινωνίες μέσω των συμμετοχικών διαδικασιών
και των ουσιαστικών τους παρεμβάσεων εκφράζουν γνώμες,
καθιστώντας τις Προστατευόμενες Περιοχές
μέρη φυσικού πλούτου που θα ανήκουν και στις επόμενες γενιές

**Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΕΙΝΑΙ ΑΥΤΗ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΤΗΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΝΑ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΛΟΓΩ ΘΕΛΗΣΗΣ, ΝΑ ΚΑΤΑΣΤΡΕΦΕΙ ΛΟΓΩ ΑΓΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑ
ΕΠΑΝΑΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΛΟΓΩ ΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΗΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΤΕΡΗ
ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ**

ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΟΧΟΙ & ΣΚΟΠΟΙ

Μια έννοια κλειδί για τον 21^ο αιώνα

Οι στόχοι της εστιάζονται:

1. Στην ενημέρωση
2. Στην ανάπτυξη
3. Στη διαμόρφωση της κατάλληλης συμπεριφοράς

Ένας από τους σκοπούς της βιώσιμης ανάπτυξης, είναι η εφαρμογή

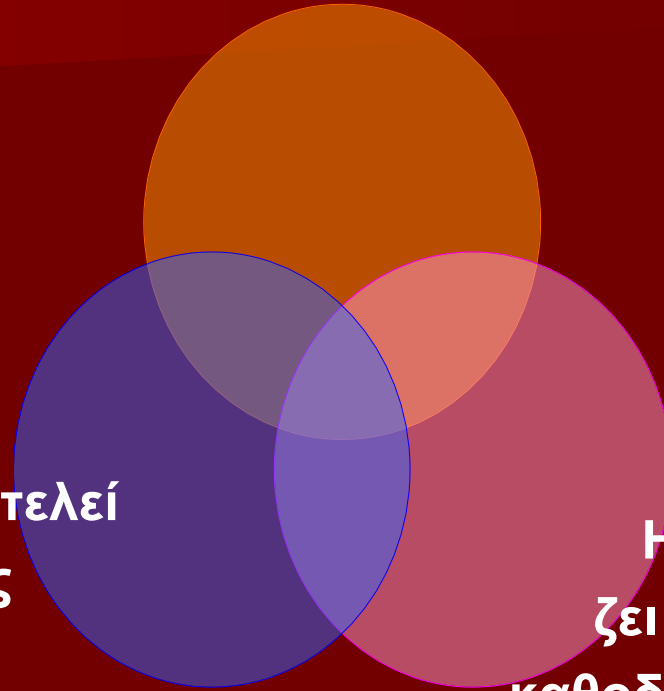
δραστηριοτήτων στις Π.Π οι οποίες:

- Θα διαφυλάσσουν το περιβάλλον
- Θα διαφυλάσσουν τους πόρους των τουριστικών προορισμών
- Θα διαφυλάσσουν την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας

Η ΤΟΠΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΠΑΙΖΕΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΡΟΛΟ
ΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Μέσο προστασίας
του περιβάλλοντος

Το περιβάλλον αποτελεί
χώρο εμπλοκής
οικονομικού,
ζωτικού και πολιτιστικού
ενδιαφέροντος των πολιτών

Η τοπική κοινωνία
ζει μέσα στις περιοχές
καθοδηγώντας εναλλακτικές
προτάσεις διαχείρισης τους

ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ

Η συμμετοχή των πολιτών καθορίζεται από:

- Κοινωνική και πολιτισμική ταυτότητα
- Συναισθήματα
- Ικανότητες των πολιτών

■ Οι Συνήθειες πρακτικές ...

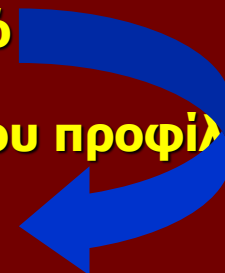
**ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΕΝΤΥΠΩΣΙΑΣΜΟΥ
πολιτών**

διαδικασία

1) Μείωση πιθανοτήτων συμμετοχής

2) Απομάκρυνση πολιτών από

λόγω του χαρακτήρα και του προφίλ
των σημερινών πολιτικών

Επιβάλλουν συμμετοχή, ακόμη και οικονομική χωρίς όμως ουσιαστικό αποτέλεσμα για την περιοχή

Παρόλα αυτά, τέτοιου είδους κινήσεις οικονομικής συμμετοχής, δείχνουν μια θέληση και μια προτίμηση υιοθέτησης ενεργειών που έχουν αειφορικό χαρακτήρα.

ΠΟΛΙΤΕΣ

ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

- Αναγκαία η ελκυστική σήμανση των περιοχών
- Επιστροφή στις μεθόδους των χάρτινων και άμεσων φυλλαδίων

ΠΟΣΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΙ ΘΑ ΗΤΑΝ ΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ?

**Φ.Δ
πολιτών**

Βήμα για να ακουστεί η φωνή των

Λόγω της επιτακτικής ανάγκης για πιο οργανωμένη Π.Ε στις ΠΠ, θα πρέπει οι Φ.Δ ως συντονιστής/ες να μεριμνήσουν ώστε να μην υπάρχουν αυθαίρετες προσπάθειες ατόμων τα οποία δεν κατέχουν τις απαιτούμενες γνώσεις

Οι πολίτες ζητούν επιτακτικά οργανωμένη Π.Ε στις ΠΠ με σκοπό οι μελλοντικοί κάτοικοι να έχουν τα φόντα να προστατεύσουν την περιοχή

Χρήση Μεθόδου Εξαρτημένης Εκτίμησης (Μ.Ε.Ε)

Χρησιμοποιείται συνήθως για να εκφράσει τις προτιμήσεις του κοινού και της συμπεριφοράς του ως προς το μελετώμενο οικοσύστημα

Το μελετώμενο οικοσύστημα, παρέχει ένα σύνολο αγαθών και υπηρεσιών

Η αξία τους διαφέρει αναλόγως των ενδιαφερόντων και των συμφερόντων αυτών των οποίων τα χρησιμοποιούν, ή ωφελούνται από αυτά

Η συνεχής αποτίμηση της αξίας των προσφερόμενων αγαθών από τα οικοσυστήματα, βοηθά στην ύπαρξη κοινωνικής αποδοχής και υποστήριξης της εκάστοτε διαχειριστικής πολιτικής, καθώς και στην πολυπόθητη συμμετοχή του κοινού στην εφαρμογή της.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

- Ο κατάλληλος τρόπος επίλυσης περιβαλλοντικών προβλημάτων είναι η ίδρυση Φορέων Διαχείρισης, καθώς μπορούν να συμβάλουν σε μια ορθολογική και αειφορική διαχείριση και των δυο περιοχών
- Για συνέχιση της επαφής της νέας γενιάς με τον τόπο και το περιβάλλον των περιοχών, αλλά και για την μύηση τους στις συμμετοχικές διαδικασίες παίρνοντας σχετικές αποφάσεις, είτε σαν μονάδες είτε σαν μέλη Μ.Κ.Ο, απαραίτητη είναι η περιβαλλοντική εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση, ώστε να μάθουν οι νέοι και να εκπαιδευτούν οι ενήλικες
- Οι διαχειριστικές πρακτικές μιας περιοχής, θα πρέπει να είναι σχεδιασμένες λαμβάνοντας υπόψη θετικές και αρνητικές αντιλήψεις των αιρετών και των πολιτών για τις προστατευόμενες περιοχές

υπόθεση & στόχοι

Εφόσον ο στόχος είναι η Διαμόρφωση Τοπικής Περιβ/κής Πολιτικής, το κέντρο βάρους οφείλει να «μετατοπισθεί» κυρίως:

- Στην εκπαίδευση & ευαισθητοποίηση
- Στη θεμελίωση της «συμμετοχικής Διακυβέρνησης» (participatory management, EU COMMUNITIES, 2005)

Να ενημερωθούν και να συμμετέχουν οι πολίτες και οι εμπλεκόμενοι φορείς στη διαχείριση των ΠΤΠ

- Στόχος: Κοινωνική συναίνεση

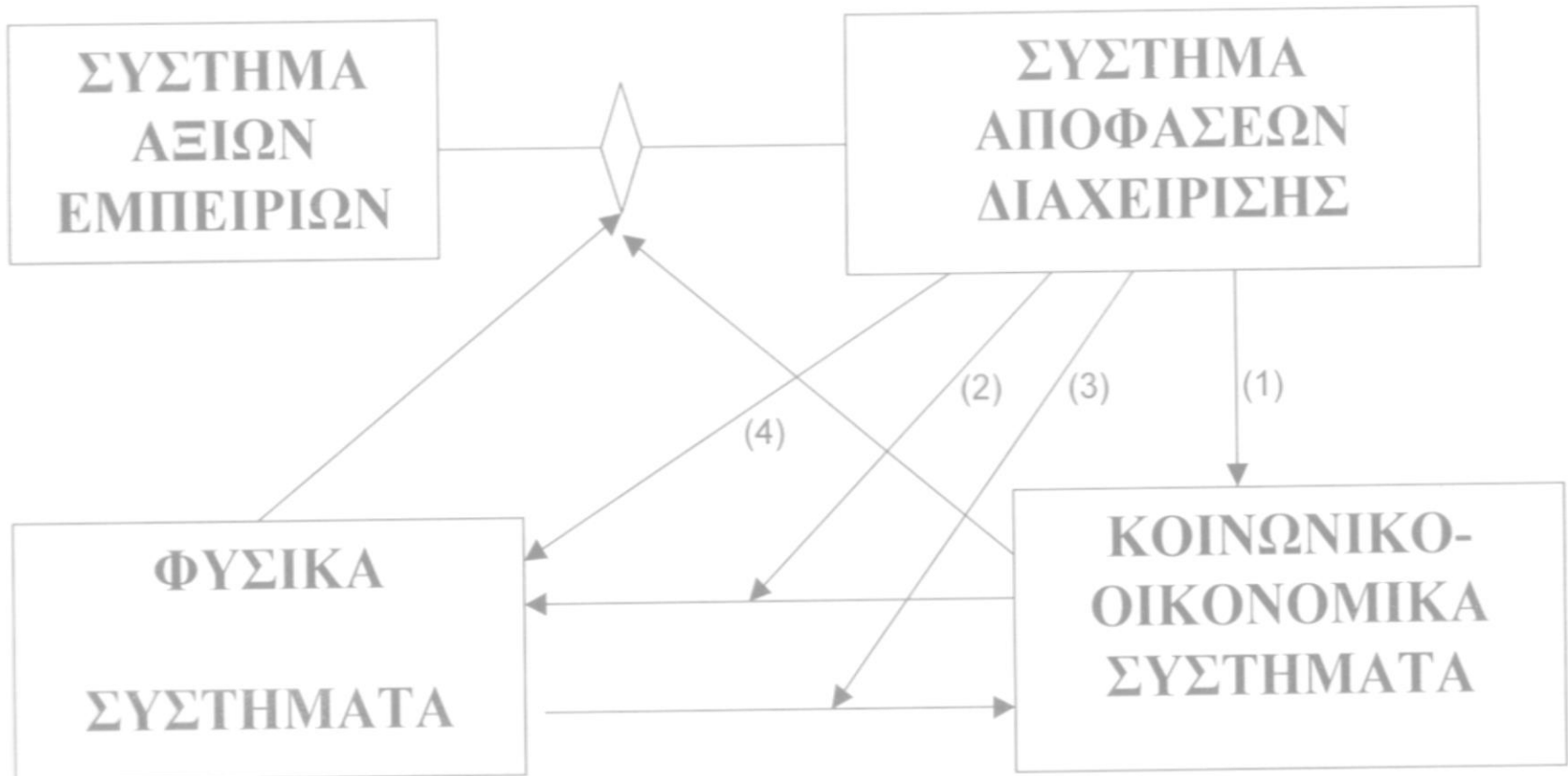
Να αναπτυχθεί η Κοινωνική Εκπαίδευση (Social learning)

- Κοινωνική Εκπαίδευση είναι η ανάπτυξη ικανοτήτων από τους εμπλεκόμενους φορείς στο να γνωρίσουν όλα τα χαρακτηριστικά του οικοσυστήματος (φυσικά, κοινωνικά, οικονομικά) και από κοινού να το διαχειριστούν με όρους αειφορίας.

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΦΔ-
ΠΡΑΣΙΝΟ ΤΑΜΕΙΟ/ΚΕΚ ΠΘ

Τύποι περιβαλλοντικών διακυβερνήσεων

Το επιθυμητό αποτέλεσμα

1. Η συνεισφορά στην κοινωνική εκπαίδευση για την αειφόρο Διακυβέρνηση των οικοσυστημάτων
2. Η προώθηση «άριστων» διαχειριστικών πρακτικών
3. Η διατήρηση του κοινωνικού & πολιτισμικού ιστού των τοπικών κοινωνιών